

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία

**ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΤΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑ
ΤΗΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ 2021 – 2027**

**Ερωτηματολόγιο διαβούλευσης φορέων για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της
Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης 2021-2027**

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΗΜΩΝ (ΠΕΔ)
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ – ΘΡΑΚΗΣ (ΑΜ-Θ)**

ΚΟΜΟΤΗΝΗ – ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2021

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

ΜΕΡΟΣ Α : ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΕΑ

Επωνυμία Φορέα

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ – ΘΡΑΚΗΣ (ΠΕΔ ΑΜ-Θ)

Περιοχή δράσης Φορέα

- Περιφερειακή Ενότητας Δράμας
- Περιφερειακή Ενότητας Έβρου
- Περιφερειακή Ενότητας Καβάλας
- Περιφερειακή Ενότητας Ξάνθης
- Περιφερειακή Ενότητας Ροδόπης
- Διαπεριφερειακή Δράση

Ο Φορέας που εκπροσωπείτε αποτελεί :

Υπηρεσία Περιφέρειας	☐
Υπηρεσία Δήμου	☐
Ερευνητικό Φορέα	☐
Εκπαιδευτικό/ Ακαδημαϊκό Ίδρυμα	☐
ΜΚΟ	☐
Κλαδική / Επαγγελματική Ένωση – Οργανισμό	☐
Άλλο (παρακαλώ αναφέρετε)	ΣΥΛΛΟΓΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ - ΕΝΩΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΜ-Θ

Όνοματεπώνυμο Εκπροσώπου Φορέα

ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ

Θέση που κατέχετε στο φορέα

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΜΕΡΟΣ Β : ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Ο ρόλος και η συμμετοχή της ΠΕΔ ΑΜ-Θ στον αναπτυξιακό σχεδιασμό ως συλλογικού φορέα έκφρασης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Οι στρατηγικοί στόχοι και προτεραιότητες της ΠΕΔ ΑΜ-Θ έχουν τεθεί από το Διοικητικό της Συμβούλιο (ΔΣ) σε προοπτικές τετραετίας και κάθε χρόνο ανανεώνονται από το ΔΣ, ιδιαίτερα όσον αφορά στις προτεραιότητες και τις αντίστοιχες δράσεις τους.

Η δραστηριότητα της ΠΕΔ πραγματοποιείται σ' ένα πλαίσιο το οποίο θέτει ως προτεραιότητες, ζητήματα όπως:

- Η άμβλυση των αναπτυξιακών ανισορροπιών στο χώρο της ΑΜ-Θ και η ικανοποίηση βασικών αναγκών της Τ.Α. ως κατ' εξοχήν Φορέας με βασικές αρμοδιότητες στο Τοπικό επίπεδο.
- Η υποστήριξη πολιτικών των Δήμων στους Τομείς του Χωρικού Σχεδιασμού, του Περιβάλλοντος και της Ενέργειας αλλά και Κοινωνικών Υπηρεσιών, Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού.
- Η συμβολή των Δήμων και των Φορέων τους στην ενίσχυση της Τοπικής Οικονομίας και της Απασχόλησης.
- Η ενίσχυση του θεσμού της Τ.Α. εκτός των άλλων και ως θεσμού με χαρακτηριστικά επιταχυντή και καταλύτη στην προώθηση της Τοπικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Ιδιαίτερα σε σχέση με τη συνάφεια των Στρατηγικών Στόχων της ΠΕΔ ΑΜ-Θ με αυτούς των νέων Χρηματοδοτικών Μέσων (ΕΣΠΑ 2021-2027, Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης -ΕΠΑ 2021-2025), τονίζεται ότι είναι αναγκαία η ενίσχυση των Περιφερειακών Πολιτικών στον χώρο της ΑΜ-Θ μέσω:

- της αξιοποίησης του χωροταξικού σχεδιασμού και της εναρμόνισης των σχεδιαζόμενων παρεμβάσεων με τον Χωρικό Σχεδιασμό (σύμφωνα με τη σχετική Απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου (173/2015) και το εγκεκριμένο Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο της ΠΑΜ-Θ (ΦΕΚ ΑΑΠ 248/25-10-18). Οι επιμέρους άξονες και δράσεις θα πρέπει να εξυπηρετούν το πρότυπο χωρικής οργάνωσης όπως αυτό εξειδικεύεται.
- της ανάγκης εφαρμογής καλά σχεδιασμένων διατομεακών πολιτικών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο εξασφαλίζοντας τη συνέργεια όλων των προγραμμάτων και τη συμπληρωματικότητα των διατιθέμενων σε αυτά πόρων.
- της ανάδειξης του τοπικού επιπέδου στο οποίο η Τ.Α. έχει την ευθύνη και αρμοδιότητες και το οποίο μπορεί να λειτουργήσει καταλυτικά στην υπέρβαση των αναπτυξιακών ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων μέσω της συγκρότησης βιώσιμων αναπτυξιακών ενοτήτων. Η στρατηγική αυτή πρέπει να έχει ως επίκεντρο την ενίσχυση, βελτίωση και ισχυροποίηση των οικιστικών κέντρων μέσω της συγκρότησης ενός ισόρροπου και διαφοροποιημένου δικτύου πόλων, τη στοχευμένη ανάπτυξη των παράκτιων περιοχών και των νησιών, του ορεινού χώρου και των ενδιάμεσων πεδινών περιοχών.
- της παραγωγικής αναγέννησης, μετά τις αλληπάλληλες κρίσεις, η οποία πρέπει να εστιάζει στο τοπικό επίπεδο, με έμφαση στον κοινωνικό τομέα (υγεία, πρόνοια, πολιτισμός,

αθλητισμός), στην δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, στις υποδομές, στις τεχνολογικές εξελίξεις και την καινοτομία.

Η προσέγγιση της ΠΕΔ ΑΜ-Θ στα θέματα που αφορούν στον σχεδιασμό της προγραμματικής περιόδου 2021-2027 και στη συγκεκριμένη περίπτωση για τη συμμετοχή της στη πρώτη φάση της διαβούλευσης απαντώντας στο σχετικό ερωτηματολόγιο, δεν γίνεται με μεμονωμένες προτάσεις ασύνδετες μεταξύ τους. Είναι απόρροια προγραμματικής σκέψης και διαλόγου με τα μέλη της ΠΕΔ. Στην κατεύθυνση αυτή αξιοποιούνται οι μέχρι τώρα προτάσεις που διαχρονικά έχει αναπτύξει η ΠΕΔ, λαμβάνοντας όμως υπόψη τις εξελίξεις. Οι προτάσεις αυτές διαμορφώθηκαν με την συμμετοχή όλων των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και αφορούν:

- Στις Αναπτυξιακές προτεραιότητες στην ΑΜ-Θ με αφορμή το Αναπτυξιακό συνέδριο που πραγματοποιήθηκε το 2017 (Απόφ. ΔΣ ΠΕΔ 38-2017/ΑΔΑ: Ω6ΠΓΟΚΜΗ-ΑΛΓ).
- Στις προτάσεις μας για τη διαμόρφωση του νέου Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου ΑΜ-Θ, το οποίο εγκρίθηκε τον Οκτώβριο 2018.
- Στις θέσεις μας για την εξειδίκευση του ΕΠ ΑΜ-Θ 2014-2020 (Απόφ. ΔΣ ΠΕΔ 26-2015/ΑΔΑ:ΩΚΟΛΟΚΜΗ-ΙΩ2).
- Σε επιμέρους θέσεις της ΠΕΔ π.χ. για την ανάπτυξη της Σαμοθράκης και Θάσου, αποφάσεις για Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) και Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ), αποφάσεις Περιφερειακής Επιτροπής Αναπτυξιακού Σχεδιασμού (ΠΕΑΣ) κ.λπ.
- Στις θέσεις της ΚΕΔΕ (π.χ. πορίσματα συνεδρίων, αποφάσεις) και ειδικότερα τις πρόσφατες προτάσεις της ΚΕΔΕ για το Ταμείο Ανάκαμψης (Σεπτέμβριος 2020).
- Στην πρόταση του ΔΣ της ΠΕΔ ΑΜ-Θ προς την Διακομματική Επιτροπή της Βουλής για την ανάπτυξη της Θράκης (2020).

Οι αποφάσεις του ΔΣ της ΠΕΔ ΑΜ-Θ και οι διατυπωμένες θέσεις – προτάσεις για κύρια ζητήματα, είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα της ΠΕΔ ΑΜ-Θ.

<http://pedamth.gr/cms/index.php/2012-06-01-10-55-23/2012-06-14-11-33-51/384-2021-2027>

1. Ποιες θεωρείτε ότι είναι οι μεγαλύτερες ανάγκες - προβλήματα και ποιες οι κυριότερες προκλήσεις/ευκαιρίες που πρέπει να αντιμετωπίσει η Περιφέρεια ΑΜΘ την περίοδο 2021-2027 προκειμένου να αποτελέσει πόλο ανάπτυξης και προοπτικής για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις; Οι απόψεις σας μπορούν να αποτυπωθούν ανά στόχο πολιτικής ή σύμφωνα με τις αρμοδιότητες του φορέα/οργανισμού που εκπροσωπείτε.

• **Ανάγκες – Προβλήματα**

Σύντομη αναφορά χαρακτηριστικών Περιφέρειας ΑΜ-Θ

Η Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας - Θράκης στο σύνολό της είναι μια από τις φτωχότερες στην Ε.Ε. αλλά και η φτωχότερη μεταξύ των Περιφερειών στη Χώρα. Με βάση τον δείκτη ΑΕΠ/κατ. η ΑΜ-Θ βρίσκεται στην τελευταία θέση μεταξύ των Περιφερειών της χώρας και στην 284^η θέση μεταξύ των 345 Περιφερειών της Ε.Ε. (στοιχεία 2017). Παρεμφερής είναι η εικόνα υστέρησης και σε άλλους κρίσιμους αναπτυξιακούς δείκτες (απασχόληση, δημογραφικό, αναλφαβητισμός κ.λπ.).

Το βασικό περιφερειακό πρόβλημα στην ΑΜ-Θ είναι όμως διττό. Ταυτόχρονα με τα

προαναφερόμενα, καταγράφεται ως δομικό πρόβλημα πλέον αυτό της άνισης ανάπτυξης. Οι ενδοπεριφερειακές ανισότητες εντείνονται παρά τις παρεμβάσεις που υλοποιήθηκαν και συνεχίζουν να υλοποιούνται κατά τη διάρκεια των διαδοχικών ΚΠΣ και ΕΣΠΑ στις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους.

Η απόσταση μεταξύ των ορεινών αλλά και πολλών πεδινών και νησιωτικών περιοχών (όπως η Σαμοθράκη), ιδιαίτερα περιοχών που δέχονται μόνο περιορισμούς λόγω ύπαρξης προστατευόμενων περιοχών χωρίς αξιοποίηση των συγκριτικών τους πλεονεκτημάτων (φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον), εμφανίζεται να διευρύνεται σε σχέση με τα αστικά κέντρα και την ζώνη επιρροής τους. Η υπογεννητικότητα, η μετανάστευση, η κατάρρευση παραγωγικών προτύπων, η ανεργία, η φτωχοποίηση, με διαφορετική ένταση σε συγκεκριμένες περιοχές εντός της ΑΜ-Θ είναι χαρακτηριστικά φαινόμενα. Επίσης και εντός των αστικών κέντρων εντοπίζονται θύλακες με προβληματικότητα και ιδιαίτερες ανάγκες.

Στα χρόνια αυτά προβλήματα της Περιφέρειας ΑΜ-Θ, προστέθηκαν οι επιπτώσεις από δύο διαδοχικές κρίσεις, της οικονομικής (2008) και της υγειονομικής (COVID 19). Οι δραματικές επιπτώσεις της ύφεσης και το αποτύπωμά της στο οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον της ΑΜ-Θ δεν είναι γνωστές σε βάθος. Οι όποιες προτάσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων θα πρέπει να έχουν την πρόβλεψη για ευέλικτη και συνεχή αναπροσαρμογή τους.

Αναπτυξιακοί Στόχοι

Ως βασικός αναπτυξιακός στόχος για την ΠΑΜ-Θ, ορίζεται η σταδιακή ανασυγκρότηση και ο εκσυγχρονισμός του παραγωγικού της προτύπου και η διατήρηση και κατά το δυνατόν εμπάθυνση της κοινωνικής συνοχής, σε περιβάλλον αυξανόμενου ανταγωνισμού, ύφεσης και κρίσης, με την αξιοποίηση των πόρων της Περιφέρειας, την κινητοποίηση των υφισταμένων αλλά και νέων κοινωνικών συλλογικοτήτων και την αξιοποίηση της γεωγραφικής της θέσης.

Με βάση τα παραπάνω, η αναπτυξιακή στρατηγική στην ΠΑΜ-Θ θα πρέπει εκ των πραγμάτων να κινηθεί σε ένα διπλό πλαίσιο στόχων. Στο πρώτο επίπεδο, θα πρέπει να δρομολογηθούν διαδικασίες ενίσχυσης των θετικών προοπτικών και δυνατοτήτων της περιφέρειας ΑΜ-Θ, με άμεσο στόχο την ανάσχεση, κατά το δυνατόν, της ύφεσης και της ανεργίας και τη συγκράτηση και ενδυνάμωση του ανθρώπινου δυναμικού της.

Στο δεύτερο επίπεδο, θα πρέπει να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για την επανεκκίνηση της αναπτυξιακής διαδικασίας και την εξισορρόπηση των περιφερειακών ανισοτήτων. Η επανεκκίνηση της αναπτυξιακής διαδικασίας θα πρέπει να συνδέεται με τη στροφή σε ένα νέο παραγωγικό πρότυπο, στην κατεύθυνση της ενίσχυσης των υφιστάμενων παραγωγικών δομών, δημιουργώντας όμως ταυτόχρονα τις δυνατότητες ανασυγκρότησής τους. Η στροφή της παραγωγής και της απασχόλησης από τον τριτογενή τομέα –των υπηρεσιών και της κατανάλωσης– σε μια παραγωγική διάρθρωση που θα αξιοποιεί τα στρατηγικά πλεονεκτήματα του πρωτογενή τομέα της Περιφέρειας, σε συνδυασμό με τις δυνατότητες στοχευμένης ανάπτυξης του τουρισμού και του εμπορίου, θα πρέπει να αποτελέσει τη βάση αυτής της διαδικασίας. Παράλληλα, θα πρέπει να ενισχυθούν οι δομές που αυξάνουν την προστιθέμενη αξία και τη συνέργεια μεταξύ των επιμέρους παραγωγικών δομών.

Οι υποδομές που θα στηριχθούν στην Περιφέρεια της ΑΜ-Θ, μέσα και από τα αναπτυξιακά προγράμματα, θα πρέπει να είναι αυτές που μετατρέπουν την αναπτυξιακή αυτή δυναμική σε

ουσιαστικό συγκριτικό πλεονέκτημα, στηρίζοντας την εξωστρέφεια των παραγωγικών δραστηριοτήτων και συμβάλλοντας στην αύξηση των εμπορευματικών ροών με στοχευμένο τρόπο. Τα δύο αυτά επίπεδα δεν μπορεί βεβαίως να είναι ανεξάρτητα μεταξύ τους, αλλά οφείλουν να βασίζονται σε έναν συνεκτικό σχεδιασμό, ο οποίος θα αναπροσανατολίζει και θα ιεραρχεί συνολικούς και ενδιάμεσους στόχους και δράσεις.

Στρατηγικές επιλογές

Για την επίτευξη των στόχων του αναπτυξιακού προτύπου της Περιφέρειας ΑΜ-Θ κρίνεται απαραίτητο να αναληφθούν δράσεις σχετικές με την υλοποίηση στρατηγικών επιλογών:

- για την αξιοποίηση των σημαντικών φυσικών και πολιτιστικών πόρων ως μέρος της ταυτότητας της Περιφέρειας,
- για την αειφορική χρήση του υδατικού δυναμικού σε συνδυασμό με τα απαραίτητα έργα αντιπλημμυρικής προστασίας,
- για τη βιώσιμη εκμετάλλευση του υφιστάμενου ορυκτού πλούτου,
- για την αξιοποίηση των σημαντικών ενεργειακών πόρων και υποδομών σε όλους τους τομείς,
- για την ενίσχυση των μεταφορικών υποδομών και την περαιτέρω ανάπτυξη του διαμετακομιστικού εμπορίου με τη δημιουργία εμπορευματικών κέντρων συνδυασμένων μεταφορών,
- για την ενίσχυση και ανασυγκρότηση του πρωτογενή τομέα,
- για την ανασυγκρότηση του δευτερογενή τομέα και μετασχηματισμό του σε σημαντικό βιομηχανικό πόλο,
- για την ενίσχυση και ανασυγκρότηση του τουρισμού με στροφή στην ποιότητα και μετασχηματισμό της περιφέρειας σε τουριστικό προορισμό αριστείας,
- για την ενίσχυση της διασύνδεσης των διαφόρων παραγωγικών τομέων και την εισαγωγή της καινοτομίας σε όλα τα επίπεδα,
- για τη δημιουργία ελκυστικών, ασφαλών, ευφύων πόλεων και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων ολόκληρης της περιφέρειας.

Η χωρική οργάνωση και το Πρότυπο Χωρικής Ανάπτυξης

Από τη διατύπωση των στρατηγικών για τους κύριους αναπτυξιακούς τομείς προκύπτει η αναγκαιότητα διαμόρφωσης μίας χωρικής οργάνωσης η οποία θα εξυπηρετεί και θα ικανοποιεί την εκπλήρωση αυτών των στρατηγικών κατευθύνσεων για την αναπτυξιακή φυσιογνωμία της Περιφέρειας ΑΜ-Θ. Οι γενικοί αυτοί στόχοι συγκεκριμενοποιούνται στο χώρο:

- Με τη συγκρότηση ενός ισόρροπου και διαφοροποιημένου δικτύου πόλων διαπεριφερειακής σημασίας.
- Με την οργάνωση της ανάπτυξης της ενδοχώρας της Περιφέρειας μέσω της συγκρότησης λειτουργικών αναπτυξιακών ενοτήτων για την άμβλυνση των ανισοτήτων – μια στρατηγική που πραγματοποιείται ιδιαίτερα μέσω:
 - Της ενίσχυσης, βελτίωσης και ισχυροποίησης των οικιστικών κέντρων σε όλα τα επίπεδα,
 - Της ανάπτυξης ενός ολοκληρωμένου συμπλέγματος παραγωγικών δραστηριοτήτων που θα ενισχύσει τη βιωσιμότητα των αναπτυξιακών ενοτήτων,

- Της ενίσχυσης της προσπελασιμότητας των οικιστικών κέντρων, με κατάλληλες κατά περίπτωση συνδέσεις που αξιοποιούν στο μέγιστο δυνατό βαθμό τις υφιστάμενες μεταφορικές υποδομές.
- Με τη στοχευμένη ανάπτυξη των παράκτιων περιοχών, του ορεινού χώρου και των ενδιάμεσων πεδινών περιοχών.
- Με τη συγκρότηση ενός δικτύου ανάδειξης και προστασίας των φυσικών και πολιτιστικών πόρων.
- Με τη βιώσιμη αξιοποίηση του ενεργειακού δυναμικού και ιδιαίτερα των ΑΠΕ της Περιφέρειας ΑΜ-Θ.
- Με την αξιοποίηση και τη στοχευμένη ανάπτυξη των μεταφορικών υποδομών και των διασυνοριακών διασυνδέσεων και την ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας.

• Προκλήσεις – Ευκαιρίες

Στόχος Πολιτικής 1 : Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού

- Δράσεις ενίσχυσης της έρευνας, της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας.
- Διασύνδεση των Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΠΘ και ΔΙΠΑΕ) με τη παραγωγή, τη περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη.
- Ανάπτυξη μιας ισχυρής επιστημονικής βάσης (Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Κέντρα) που θα στηρίξει βασικούς οικονομικούς τομείς προκειμένου να γίνουν ανταγωνιστικοί και να προσελκύσουν υψηλής ποιότητας ανθρώπινους πόρους στην περιοχή.
- Ενίσχυση της συνεργασίας επιχειρήσεων – Πανεπιστημίων – Ερευνητικών Κέντρων στην Ανατολική Μακεδονία-Θράκη, αξιοποιώντας καλύτερα τα διαθέσιμα κονδύλια για βιομηχανική έρευνα και καινοτομία.
- Αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών στο πλαίσιο της διοικητικής και λειτουργικής μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης, με στόχο την εσωτερική αναδιοργάνωση των ΟΤΑ, τη συστημική συνεργασία τους με τα άλλα επίπεδα της δημόσιας διοίκησης και τη βελτίωση των υπηρεσιών στους πολίτες.

Στόχος Πολιτικής 2 : Μια πιο πράσινη Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων

- Έκδοση Προεδρικών Διαταγμάτων μετά την εκπόνηση Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών και κατάρτιση Σχεδίων Διαχείρισης για τις περιοχές που ανήκουν στο Εθνικό Σύστημα Προστατευόμενων Περιοχών (ΕΣΠΠ) - Μέτρα προστασίας και δράσεις αναβάθμισης και ανάδειξής τους.
- Ανθεκτικές Πόλεις και ύπαιθρος, με ισχυρή Πολιτική Προστασία - Έργα για τη βελτίωση της ανθεκτικότητας των πόλεων και την αποτελεσματικότερη προστασία των ανθρώπινων ζώων και περιουσιών από φυσικά φαινόμενα και καταστροφές.
- Κατασκευή των ιδιαίτερα κρίσιμων έργων αντιπλημμυρικής προστασίας.

- Υλοποίηση των απαραίτητων έργων στις περιοχές όπου απαιτούνται κατά προτεραιότητα παρεμβάσεις για την προστασία από τη διάβρωση.
- Εφαρμογή μέτρων Σχεδίων Διαχείρισης Υδατικών Διαμερισμάτων.
- Δράσεις τακτικής συντήρησης του δασικού οδικού δικτύου και καθαρισμού των αντιτυρικών ζωνών.
- Ολοκλήρωση δικτύων ύδρευσης και αναβάθμιση υποδομών διαχείρισης πόσιμου ύδατος - Εφαρμογή συστημάτων σύγχρονης, έξυπνης διαχείρισης δικτύων (τηλε-ελέγχου, τηλεχειρισμού πίεσης, διαρροών κλπ).
- Ολοκλήρωση υποδομών διαχείρισης αστικών λυμάτων και δικτύων αποχέτευσης - Εφαρμογή συστημάτων σύγχρονης, έξυπνης διαχείρισης για την εξοικονόμηση ενέργειας σε υφιστάμενα δίκτυα λυμάτων και εγκαταστάσεις επεξεργασίας.
- Υλοποίηση Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Στερεών αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) με στόχο τη μείωση των παραγόμενων απορριμμάτων και ενίσχυση της ανακύκλωσης - Εφαρμογή συστημάτων σύγχρονης, έξυπνης διαχείρισης αποκομιδής και ανακύκλωσης – Προώθηση κυκλικής οικονομίας.
- Συγκρότηση και σταδιακή υλοποίηση ενός στρατηγικού σχεδιασμού, με την ενεργή συμμετοχή των Δήμων, για τη συνολική αξιοποίηση της γεωθερμίας μέσω της ανάπτυξης βασικών υποδομών και εφαρμογών σε περιφερειακό επίπεδο, ανάλογα με τις εναλλακτικές δυνατότητες που υπάρχουν (Λουτροθεραπεία - Ιαματικός τουρισμός, Τηλεθέρμανση, Λειτουργία Θερμοκηπιακών Εκμεταλλεύσεων, Υδατοκαλλιέργειες, Μεταποίηση Προϊόντων κλπ).
- Κατασκευή του δικτύου μέσης και χαμηλής πίεσης για την τροφοδοσία με φυσικό αέριο των αστικών περιοχών καθώς και σημαντικών ημιαστικών και αγροτικών οικιστικών κέντρων της Περιφέρειας, συγκεντρώσεων βιομηχανικών εγκαταστάσεων αλλά και σημαντικών σημειακών δραστηριοτήτων.
- Σχεδιασμός και υλοποίηση ολοκληρωμένου προγράμματος μετάβασης σε πράσινες πόλεις και σε κλιματική ουδετερότητα, για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών και κλιματικών προκλήσεων.

Στόχος Πολιτικής 3 : Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας και των περιφερειακών διασυνδέσεων

- Υλοποίηση υπερτοπικών (διευρωπαϊκών / διαπεριφερειακών) μεταφορικών υποδομών και δικτύων – Διαμόρφωση συστήματος συνδυασμένων πολυτροπικών μεταφορών.
 - Για την ολοκλήρωση του διευρωπαϊκού / διαπεριφερειακού οδικού δικτύου.
 - Για τη βελτίωση – αναβάθμιση - επέκταση του σιδηροδρομικού δικτύου.
 - Για την αναβάθμιση - ενίσχυση των λιμενικών υποδομών στην Περιφέρεια ΑΜ-Θ και τη δημιουργία ακτοπλοϊκών συνδέσεων.
 - Για τις αερολιμενικές υποδομές και τις αεροπορικές μεταφορές.
- Ενίσχυση της προσπελασιμότητας σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο. Στο πλαίσιο εξυπηρέτησης των αναπτυξιακών στόχων της Περιφέρειας ΑΜ-Θ απαιτούνται:
 - Βελτιώσεις στο πρωτεύον περιφερειακό οδικό δίκτυο καθώς και σε λοιπά τμήματα του εθνικού και επαρχιακού οδικού δικτύου σύμφωνα με το ολοκληρωμένο σχέδιο οδικής ασφάλειας της ΠΑΜ-Θ.
 - Παρεμβάσεις που συμπληρώνουν το πρωτεύον περιφερειακό οδικό δίκτυο, στις οποίες

περιλαμβάνονται οι απαραίτητες συνδέσεις για την ενίσχυση του ρόλου της Εγνατίας οδού καθώς και η αναβάθμιση εντοπισμένων σημείων εισόδου - εξόδου της χώρας.

- Βελτίωση των συνδέσεων μεταξύ των επιμέρους τουριστικών ζωνών, καθώς και γενικότερα βελτίωση των προσβάσεων σε περιοχές και θέσεις τουριστικού ενδιαφέροντος.
- Ολοκλήρωση έργων ανάπτυξης τηλεπικοινωνιών και ευρυζωνικής σύνδεσης - Κάλυψη όλων των σημείων της περιφέρειας με δίκτυα Κινητής Τηλεφωνίας και όλων των οικισμών με ψηφιακό σήμα Επίγειας Τηλεόρασης.
- Ανάπτυξη δικτύων 5ης γενιάς από τους Δήμους μέσω της αξιοποίησης δημοτικών υποδομών (δίκτυο ηλεκτροφωτισμού, φαναριών κυκλοφορίας, λοιπών δημοτικών υποδομών) με σκοπό τη μίσθωσή τους στις εταιρείες κινητής τηλεφωνίας αλλά και την εξυπηρέτηση εθνικών, δημοτικών κι άλλων σκοπών όπως η εκπαίδευση, το εμπόριο, κλπ.

Στόχος Πολιτικής 4 : Μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων

- Ανάπτυξη δομών πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας παροχής υγείας - Ενίσχυση του ρόλου των Κέντρων Υγείας και των περιφερειακών ιατρείων.
- Ανάπτυξη δομών και υποδομών πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην ΑΜ-Θ.
- Διεύρυνση του τουριστικού προϊόντος μέσω οργανωτικών και προωθητικών καινοτομιών. Αξιοποίηση περιφερειακών πλεονεκτημάτων για την προσέλκυση ποιοτικών επενδύσεων, ανάπτυξη νέων μορφών τουρισμού (αγροτουρισμός, οικοτουρισμός, θρησκευτικός, πολιτιστικός, γαστρονομίας, ιαματικός, κρουαζιέρας, κ.λπ.), επέκταση τουριστικής περιόδου και σύνδεση με την τοπική γεωργία (τοπικά προϊόντα), τον πολιτισμό, τη βιοτεχνία κλπ.

- Αναβάθμιση της Πρωτοβάθμιας Κοινωνικής Φροντίδας και Πρόνοιας - Αναμόρφωση συστήματος και δομών κοινωνικής δράσης σε τοπικό επίπεδο – Υποστήριξη λειτουργίας διαδημοτικού κοινωνικού δικτύου.
- Βελτίωση της πρόσβασης ευάλωτων ομάδων πληθυσμού σε υπηρεσίες υγείας – πρόνοιας.
- Παροχή υπηρεσιών τηλεφροντίδας 24ωρης παρακολούθησης και υποστήριξης κατ'οίκον ευπαθών κοινωνικών ομάδων με εφαρμογή καινοτόμων τεχνολογιών.
- Βελτίωση πρόσβασης μειονεκτούντων ατόμων και περιθωριοποιημένων ομάδων στην αγορά εργασίας.
- Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης του κοινωνικού αποκλεισμού και κοινωνικής ενσωμάτωσης ειδικών ομάδων πληθυσμού.
- Δράσεις αντιμετώπισης της έντονης σχολικής διαρροής στην ΑΜ-Θ (εξατομικευμένη προσέγγιση, κοινωνική και ψυχολογική υποστήριξη, οικονομική στήριξη οικογένειας, εκπαίδευση – κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων κλπ).
- Ενίσχυση υλοποίησης προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης των Δήμων - Συνέχιση χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων για την παροχή συσσιτίων σε ευπαθείς ομάδες, βοήθεια στο σπίτι κλπ.
- Υποστήριξη ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας των νέων, σε μορφές όπως: κοινωνικής

επιχειρηματικότητας, συνεταιριστικής δράσης «νέας γενιάς», καινοτόμων συλλογικών τρόπων διαχείρισης αγροτικής παραγωγής, θερμοκοιτίδων συνεργατισμού κλπ.

- Εφαρμογή διατομεακών πολιτικών ενίσχυσης του τοπικού πληθυσμού και ειδικότερα της οικογένειας (οικονομικές ενισχύσεις και ελαφρύνσεις, φορολογικά και ασφαλιστικά κίνητρα, απρόσκοπτη πρόσβαση σε βρεφονηπιακούς σταθμούς και σε δομές εκπαίδευσης, δράσεις υγιούς γήρανσης, ειδικά μέτρα ενίσχυσης της απασχόλησης κλπ) για την στήριξή του και την αντιμετώπιση του έντονου δημογραφικού προβλήματος στην ΑΜ-Θ.

Στόχος Πολιτικής 5 : Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών, καθώς και μέσω της στήριξης τοπικών πρωτοβουλιών

- Ολοκλήρωση του χωρικού σχεδιασμού σε τοπικό επίπεδο - Εκπόνηση Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων (ΤΠΣ), Ειδικών Χωρικών Σχεδίων (ΕΧΣ), Περιοχών Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ) κλπ.
- Συνέχιση χρηματοδότησης και διεύρυνση της περιοχής παρέμβασης της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) τουρισμού-πολιτισμού «Πολιτιστική / Τουριστική Διαδρομή Εγνατίας Οδού».
- Σχεδιασμός και υλοποίηση νέων δράσεων για τη συγκρότηση δικτύων συνδυασμένης προστασίας και ανάδειξης (ΟΧΕ) (ορεινός και νησιωτικός χώρος).
- Δράσεις εκπόνησης και εφαρμογής Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης για το σύνολο των αστικών κέντρων στην ΑΜ-Θ και σε επιλεγμένες οικιστικές λειτουργικές ενότητες πχ. Ορεστιάδα.
- Αναβάθμιση αστικών υποδομών για τη δημιουργία ελκυστικών - ασφαλέστερων – προσβάσιμων οικιστικών συνόλων (αναπλάσεις, πεζοδρομήσεις, βελτιώσεις οδικού δικτύου κλπ.).
- Αξιοποίηση αστικής ζώνης λιμανιών στην ΑΜ-Θ.
- Αναπλάσεις παραλιακών μετώπων οικισμών.
- Προστασία και ανάδειξη παραδοσιακών οικιστικών συνόλων.
- Ανάδειξη και επαναχρησιμοποίηση δημόσιων και δημοτικών παραδοσιακών κτισμάτων. Θέσπιση κινήτρων για την επισκευή και ανασύλωση από ιδιώτες των ιδιοκτησιών τους.
- Ανάπλαση και ανάδειξη σημαντικών αρχαιολογικών χώρων - Σαφής καθορισμός των αρχαιολογικών χώρων.
- Προστασία και αποκατάσταση μνημείων και ιστορικών συνόλων (θρησκευτικά μνημεία, οχυρά κλπ).
- Αναβάθμιση της κτιριακής υποδομής και λειτουργίας των σημαντικότερων μουσείων.
- Τουριστική ανάπτυξη του Βόρειου Θαλάσσιου Άξονα με αξιοποίηση και αναβάθμιση των υφιστάμενων λιμένων, συμπεριλαμβανομένων των αντίστοιχων στα δύο νησιά (Θάσος, Σαμοθράκη). Ακτοπλοϊκές συνδέσεις με νησιά Αιγαίου καθώς και με λιμάνια Τουρκίας και Μαύρης Θάλασσας. Πρόβλεψη για τη δημιουργία νέων τελωνείων (π.χ. Σαμοθράκη). Μέτρα επιδότησης εισιτηρίων τουριστών σε άγονες γραμμές όλο τον χρόνο.
- Ανάδειξη ενός δικτύου οικισμών οι οποίοι θα αποτελέσουν τα τοπικά κέντρα ανάπτυξης, ενημέρωσης και διάχυσης του τουρισμού στο πλαίσιο ενός ιεραρχημένου και συμπληρωματικού δικτύου ζωνών τουριστικών δραστηριοτήτων.

- Δημιουργία έξυπνων και βιώσιμων πόλεων. Ψηφιακός μετασχηματισμός των Δήμων μέσα από συγκεκριμένα βήματα (πλατφόρμες καταγραφής αιτημάτων, συστήματα «έξυπνης» διαχείρισης μιας σειράς λειτουργιών όπως στάθμευσης, δημοτικών στόλων οχημάτων, λαϊκών αγορών, πλατφόρμες διαβούλευσης πολιτών, εκπαίδευσης και κατάρτισης υπαλλήλων και αιρετών, εισαγωγή ρομποτικής στα σχολεία, αναβάθμιση ψηφιακών σχολικών υποδομών, συστήματα ευφύων μεταφορών, κλπ.).
- Πόλεις της ΠΑΜ-Θ - Αξιοποιώντας τα περιφερειακά πλεονεκτήματα, για την προσέλκυση ποιοτικών επενδύσεων. (Ανάπτυξη Λιμένων και Μαρινών. Ενίσχυση ιαματικού τουρισμού. Αξιοποίηση δημοτικής περιουσίας. Ανάπτυξη θεματικών πάρκων κι ενίσχυση ειδικού θεματικού τουρισμού.).
- Υποστήριξη των επιχειρήσεων μέσω της θεσμοθέτησης του Τοπικού Συμφώνου Προώθησης της Επιχειρηματικότητας, που θα έχει ως αντικείμενο την προώθηση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας και δυνητικούς εταίρους τον Δήμο, το Επιμελητήριο και τους Συλλογικούς φορείς των επιχειρήσεων της περιοχής, το Εργατικό Κέντρο, μεγάλες επιχειρήσεις του ιδιωτικού και του κοινωνικού τομέα της οικονομίας.
- Υλοποίηση δράσεων ενίσχυσης της εκπαίδευσης - κατάρτισης για την απόκτηση δεξιοτήτων.

II. Παρακαλούμε σύμφωνα με την εικόνα που έχετε για την Περιφέρεια ΑΜΘ ιεραρχήστε με βαθμό σημαντικότητας από το 1 ως το 5 τους Στόχους Πολιτικής στους οποίους θεωρείτε ότι πρέπει να δοθεί έμφαση και βαρύτητα και να δομηθεί το Πρόγραμμα (5= πολύ σημαντικό, 4= αρκετά σημαντικό, 3= Σημαντικό, 2= Λίγο Σημαντικό, 1= Καθόλου Σημαντικό). Σημειώνεται ότι κάθε στόχος πολιτικής μπορεί να βαθμολογηθεί από 1-5 (π.χ. μπορεί δύο στόχοι πολιτικής να έχουν βαθμολογηθεί με 5).

<p>Στόχος Πολιτικής 1 : Μια έξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού (αφορά ενδεικτικά : διασύνδεση έρευνας με παραγωγικό ιστό, προσαρμογή επιχειρηματικής δραστηριότητας στο νέο ανταγωνιστικό περιβάλλον, ενδυνάμωση καινοτομικής ικανότητας των ΜΜΕ, ψηφιακό μετασχηματισμό δημόσιας διοίκησης και οικονομίας, κάλυψη αναγκών σε δεξιότητες στο πλαίσιο των κατευθύνσεων της έξυπνης εξειδίκευσης, κ.α.)</p>	
<p>Στόχος Πολιτικής 2 : Μια πιο πράσινη Ευρώπη (χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, προώθηση δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, πράσινες και γαλάζιες επενδύσεις, κυκλική οικονομία, προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, ορθολογική και βιώσιμη διαχείριση υδάτινων πόρων, ενίσχυση της βιοποικιλότητας, πράσινες υποδομές στο αστικό περιβάλλον)</p>	
<p>Στόχος Πολιτικής 3 : Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη (βιώσιμο, ασφαλές, συνεκτικό και διαλειτουργικό σύστημα μεταφορών, βιώσιμη πολυτροπική αστική κινητικότητα, ψηφιακή συνδεσιμότητα (ευρυζωνικά δίκτυα, σύγχρονες δικτυακές υποδομές, οπτικές ίνες και δίκτυα 5G)</p>	
<p>Στόχος Πολιτικής 4: Μια πιο κοινωνική Ευρώπη (αφορά : τους τομείς της απασχόλησης, εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης, υγείας, κοινωνικής προστασίας, προώθηση ίσων ευκαιριών σε όλους, κ.α.)</p>	
<p>Στόχος 5 : Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες (ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε αστικές περιοχές, ολοκληρωμένες στρατηγικές σε ορεινές, αγροτικές και παράκτιες περιοχές, ολοκληρωμένες στρατηγικές σε περιοχές με χωρική και θεματική συνέχεια)</p>	

III. Για να διατυπώσετε - αποτυπώσετε τις μελλοντικές αναγκαίες αναπτυξιακές κατευθύνσεις της περιοχής/τομέα ευθύνης σας, ιεραρχήστε τους ειδικούς στόχους κάθε Στόχου Πολιτικής στην κλίμακα 1–5 (5= πολύ σημαντικό, 4 = αρκετά σημαντικό, 3= Σημαντικό, 2= Λίγο Σημαντικό, 1= Καθόλου Σημαντικό) στους οποίους θα πρέπει να εστιασθεί η αναπτυξιακή στρατηγική κατά τη νέα προγραμματική περίοδο (2021-2027). Σημειώνεται ότι κάθε ειδικός στόχος μπορεί να βαθμολογηθεί από 1-5 (π.χ. μπορεί δύο ειδικοί στόχοι να έχουν βαθμολογηθεί με 5).

Στόχοι Πολιτικής	Ειδικοί Στόχοι	Ιεράρχηση επιλογών (βαθμολόγηση 0-5)
Στόχος Πολιτικής 1 Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού	i. Ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και την αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών	
	ii. Εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τις κυβερνήσεις	
	iii. Ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ	
	iv. Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα	
Στόχος Πολιτικής 2 Μια πιο πράσινη Ευρώπη	i. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης	
	ii. Προαγωγή των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας	
	iii. Ανάπτυξη έξυπνων ενεργειακών συστημάτων, δικτύων και εξοπλισμού αποθήκευσης σε τοπικό επίπεδο	
	iv. Προαγωγή της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης των κινδύνων και της ανθεκτικότητας στις καταστροφές	
	v. Προαγωγή της βιώσιμης διαχείρισης του νερού	
	vi. Προώθηση της μετάβασης σε μια κυκλική οικονομία	
	vii. Ενίσχυση της βιοποικιλότητας, των πράσινων υποδομών στο αστικό περιβάλλον και τη μείωση της ρύπανσης	
Στόχος Πολιτικής 3 Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη	i. Ενίσχυση της ψηφιακής συνδεσιμότητας	
	ii. Ανάπτυξη βιώσιμου, ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς και διατροφικού ΔΕΔ-Μ	
	iii. Ανάπτυξη βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης, ασφαλούς και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση σε ΔΕΔ-Μ και διασυννοριακή κινητικότητα	
	iv. Προαγωγή της βιώσιμης πολυτροπικής αστικής κινητικότητας	
Στόχος Πολιτικής 4 Μια πιο κοινωνική Ευρώπη ΕΤΠΑ	i. Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των αγορών εργασίας και της πρόσβασης σε ποιοτικές θέσεις απασχόλησης μέσω της ανάπτυξης της κοινωνικής καινοτομίας και των υποδομών	
	ii. Βελτίωση της πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης υποδομών	
	iii. Ακόμη μεγαλύτερη κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, μεταναστών και των μειονεκτούσων ομάδων, με την εφαρμογή ολοκληρωμένων μέτρων που αφορούν μεταξύ άλλων τη στέγαση και τις κοινωνικές υπηρεσίες	
	iv. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη με την ανάπτυξη υποδομών, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης	

Στόχοι Πολιτικής	Ειδικόί Στόχοι	Ιεράρχηση επιλογών (βαθμολόγηση 0-5)
<p>Στόχος Πολιτικής 4 Μια πιο κοινωνική Ευρώπη ΕΚΤ +</p>	<p>1i Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση όλων των ατόμων που αναζητούν εργασία, ιδίως των νέων, των μακροχρόνια ανέργων και των οικονομικά μη ενεργών ατόμων, προώθηση της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας</p>	
	<p>2ii Εκσυγχρονισμός των θεσμών της αγοράς εργασίας και των υπηρεσιών για την αξιολόγηση και την πρόβλεψη των αναγκών σε δεξιότητες και εξασφάλιση της έγκαιρης και εξατομικευμένης βοήθειας και στήριξη της προσαρμογής στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, των μεταβάσεων και της κινητικότητας</p>	
	<p>3iii Προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας, βελτίωση της ισορροπίας της επαγγελματικής και της οικογενειακής ζωής, περιλαμβανομένης της πρόσβασης στην παιδική φροντίδα, προώθηση ενός υγιούς και κατάλληλα προσαρμοσμένου εργασιακού περιβάλλοντος για την αντιμετώπιση κινδύνων για την υγεία, προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή και ενεργός και υγιής γήρανση</p>	
	<p>4iv Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας με σκοπό τη στήριξη της απόκτησης βασικών δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών δεξιοτήτων</p>	
	<p>5v Προώθηση της ίσης πρόσβασης και της ολοκλήρωσης ποιοτικής και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευσης και κατάρτισης, ιδίως για μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, μέσω της γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση καθώς και την εκπαίδευση και τη μάθηση ενηλίκων, περιλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους</p>	
	<p>6vi Προώθηση της διά βίου μάθησης, ιδίως με ευκαιρίες για ευέλικτη αναβάθμιση των δεξιοτήτων και επανειδίκευση για όλους, λαμβάνοντας υπόψη τις ψηφιακές δεξιότητες, την καλύτερη πρόβλεψη των αλλαγών και τις νέες απαιτήσεις για δεξιότητες με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, διευκολύνοντας τις μεταβάσεις στη σταδιοδρομία και προωθώντας την επαγγελματική κινητικότητα</p>	
	<p>7vii Προώθηση της ενεργού ένταξης, με σκοπό την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής, και βελτίωση της απασχολησιμότητας</p>	
	<p>8viii Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών και των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά</p>	

Στόχοι Πολιτικής	Ειδικοί Στόχοι	Ιεράρχηση επιλογών (βαθμολόγηση 0-5)
	9ix Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία βελτίωση της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης	
	10ix Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των ατόρων και των παιδιών	
	11ix Αντιμετώπιση της υλικής στέρησης με παροχή τροφίμων και/ή βασικής υλικής βοήθειας προς τους ατόρους, συμπεριλαμβανομένων των συνοδευτικών μέτρων	
Στόχος Πολιτικής 5: Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες	i Ενίσχυση της ολοκληρωμένης κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, της πολιτιστικής κληρονομιάς και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές	
	ii Ενίσχυση της ολοκληρωμένης κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, της πολιτιστικής κληρονομιάς και της ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών και των παράκτιων περιοχών μέσω της τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων	

iv. Στον τομέα δράσης του φορέα σας αναφέρετε ενδεικτικές κατηγορίες παρεμβάσεων και μαζί, το πολύ ως τρία έργα με υψηλή ωριμότητα που κρίνεται αναγκαίο να ενταχθούν στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΠΑΜΘ 2021-2027 (αναφέρετε σε ποιο από τους 5 στόχους πολιτικής εντάσσονται).

.....

v. Αναφέρετε ενδεχόμενες ώριμες/επεξεργασμένες ήδη προτάσεις για ΟΧΕ/ΤΑΠΤΟΚ ή άλλες χωρικές παρεμβάσεις που εκτιμάται ότι θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων και των προτεραιοτήτων της ΑΜΘ.

Η συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στον σχεδιασμό Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων

Με αφετηρία το 2002, η Τοπική Αυτοδιοίκηση είχε ενεργό ρόλο και εμπλοκή στον σχεδιασμό Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων, συμμετέχοντας με επιτυχία στην υλοποίηση σημαντικών παρεμβάσεων σε αστικά κέντρα (ΣΒΑΑ).

Σε μεταγενέστερο χρόνο (2010), υποστήριξε και συμμετείχε στον σχεδιασμό από κοινού με την Περιφέρεια η οποία είχε την πρωτοβουλία, του Ολοκληρωμένου Προγράμματος Βιώσιμης Ανάπτυξης Οροσειράς Ροδόπης (ΟΠΒΑΟΡ). Το 2011 αποφασίσθηκε να υλοποιηθεί η πρώτη φάση του Προγράμματος με χρηματοδότηση ύψους 25 εκ. ευρώ από το ΠΕΠ 2007-2013, σύμφωνα με την

υπ' αριθ. 236/2011 Απόφαση του Περ. Συμβουλίου.

Σε συνέχεια της πρωτοβουλίας αυτής, υποστήριξε και συμμετείχε στον σχεδιασμό αντίστοιχου Επιχειρησιακού Προγράμματος που αφορούσε την πεδινή ζώνη εκτός αστικών κέντρων και το παραλιακό μέτωπο που περιλάμβανε τις ευρύτερες περιοχές ευθύνης των Φορέων Διαχείρισης περιοχών Natura, χωρίς όμως να επιτευχθεί χρηματοδότηση των περιλαμβανομένων σε αυτό παρεμβάσεων.

Στο πλαίσιο του σχεδιασμού της προγραμματικής περιόδου 2014-2020, με τη συμμετοχή εκπροσώπων της Τ.Α. στην ομάδα σχεδιασμού προγράμματος, διερευνήθηκε χωρίς να εξαντληθεί ο διάλογος, η δυνατότητα εφαρμογής εργαλείων Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης σε περιοχές πέραν των αναφερομένων παραπάνω, όπως η ευρύτερη περιοχή του Άρδα Ποταμού, η Σαμοθράκη και τα αστικά κέντρα στην ΑΜ-Θ αλλά και άλλες οικιστικές ενότητες – λειτουργικές περιοχές στην ΑΜ-Θ.

Η υλοποίηση Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020

Κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020 εγκρίθηκαν και υλοποιούνται οι ακόλουθες Ολοκληρωμένες Χωρικές Παρεμβάσεις :

- Τρία (3) Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) στις πόλεις της Αλεξανδρούπολης, Καβάλας και Δράμας. Τα σχέδια ΒΑΑ υλοποιούνται μέσω Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης. Η χρηματοδότησή τους γίνεται με συνδυασμό πόρων ΕΤΠΑ και ΕΚΤ. Ειδική μέριμνα δίνεται στη μέγιστη δυνατή συνέργεια /συμπληρωματικότητα των παρεμβάσεων ΒΑΑ με την ΟΧΕ τουρισμού-πολιτισμού «Πολιτιστική / Τουριστική Διαδρομή Εγνατίας Οδού».
- Η Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση τουρισμού-πολιτισμού «Πολιτιστική / Τουριστική Διαδρομή Εγνατίας Οδού». Η χρηματοδότησή της γίνεται με συνδυασμό πόρων ΕΤΠΑ και ΕΚΤ. Ειδική μέριμνα δίνεται στη μέγιστη δυνατή συνέργεια /συμπληρωματικότητα των παρεμβάσεων της ΟΧΕ με αυτές των ΣΒΑΑ.

Επιπλέον των ανωτέρω υλοποιούνται σε συγκεκριμένες γεωγραφικές ενότητες της ΑΜ-Θ έξι (6) Προγράμματα ΤΑΠΤΟΚ (Προσέγγιση LEADER) με πόρους των Προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 και Αλιείας & Θάλασσας 2014-2020. Εξ αυτών τα τρία (3) Προγράμματα είναι Πολυταμειακής Προσέγγισης (ΕΓΤΑΑ και ΕΤΘΑ) και υλοποιούνται από τις Αναπτυξιακές Ροδόπης, Καβάλας και Δημοσυνεταιριστική Έβρου και τα άλλα τρία (3) Προγράμματα είναι Μονοταμειακής Προσέγγισης και υλοποιούνται από τις Αναπτυξιακές Δράμας, Β. Έβρου (ΕΓΤΑΑ) και Καβάλας (ΕΤΘΑ). Επισημαίνεται το γεγονός ότι κατά την περίοδο αυτή η ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜ-Θ ανέθεσε και παρέλαβε το Επιχειρησιακό Σχέδιο για μία Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση της ζώνης Ορεινού Όγκου Ροδόπης – Νέστου, η οποία όμως δεν θεσμοθετήθηκε ως εργαλείο παρέμβασης παρά τις σχετικές πρωτοβουλίες της Πρωτοβάθμιας Αυτοδιοίκησης.

Τονίζεται ιδιαίτερα η ενεργός συμμετοχή και παρέμβαση της Τ.Α. δια μέσω της ΠΕΔ και της ΠΕΑΣ σε όλες τις διαδικασίες διαβούλευσης κατά τον σχεδιασμό τόσο των ΣΒΑΑ όσο και των δύο ΟΧΕ που προαναφέρθηκαν. Οι διατυπωμένες θέσεις – προτάσεις είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα της ΠΕΔ ΑΜ-Θ.

<http://pedamth.gr/cms/index.php/2012-06-01-10-55-23/2012-06-14-11-33-51/384-2021-2027>

Δεδομένα για τον σχεδιασμό Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027

Ο σχεδιασμός Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 καθορίζεται σημαντικά από τους ακόλουθους δύο παράγοντες και την άμεση μεταξύ τους συσχέτιση.

- Την έγκριση κατά το 2018 της αναθεώρησης του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου (ΠΧΠ) της Περιφέρειας ΑΜ-Θ με βάση την απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΧΩΡΣ/68605/1092 (ΦΕΚ 248_Τεύχος Α.Α.Π./25-10-2018). Στο εγκεκριμένο ΠΧΠ (Άρθρο 17) καθορίζονται περιοχές για την εφαρμογή Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ) και τη δυνατότητα κατάρτισης Σχεδίων Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (ΣΟΑΠ).
- Τη θέσπιση του Στόχου Πολιτικής (ΣΠ) 5, ως ενός εκ των πέντε κύριων στόχων της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2021-2027, για μια Ευρώπη Πιο Κοντά στους Πολίτες, μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών, καθώς και μέσω της στήριξης τοπικών πρωτοβουλιών. Η κατά αυτόν τον τρόπο αξιοποίηση των Εργαλείων της Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης κατά την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 αποτελεί εξέλιξη βαρύνουσας σημασίας, μπορεί δε να αμβλύνει τις ανισότητες μέσα στην ΑΜ-Θ. Αυτή η αμβλυνση των ανισοτήτων μέσα στην ΑΜ-Θ είναι βασική προϋπόθεση για να βελτιώσει η Περιφέρειά μας τη θέση της μεταξύ των άλλων Περιφερειών στη χώρα και στην Ε.Ε.

Η εξέλιξη αυτή ως προς τον ΣΠ 5 βρίσκεται προς την σωστή κατεύθυνση και ικανοποιεί σε ικανοποιητικό βαθμό πάγιες θέσεις της ΠΕΔ ΑΜ-Θ, δημιουργεί ταυτόχρονα όμως μεγαλύτερες υποχρεώσεις ως προς τον τρόπο αξιοποίησης του Στόχου αυτού.

Μία πρώτη προσέγγιση στον σχεδιασμό Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων

Οι ολοκληρωμένες χωρικές στρατηγικές με την αξιοποίηση των χωρικών εργαλείων Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) και ΤΑΠΤοΚ θα εφαρμοστούν σε περιοχές που θα πληρούν κατ' ελάχιστο τα κριτήρια που θα προσδιοριστούν από τις εθνικές αρχές και θα αναφερθούν στα εθνικά Προγράμματα. Το σχέδιο ΕΣΠΑ 2021-2027 όπως έχει διατυπωθεί (Δεκέμβριος 2020), προβλέπει τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ολοκληρωμένων παρεμβάσεων σε 4 κατηγορίες περιοχών (Επιλογές Πολιτικής) προάγοντας την οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική ανάπτυξη τους.

Λαμβάνοντας υπόψη αυτές τις επιλογές πολιτικής αλλά και τη συσχέτιση αυτών με τα ΠΧΠ, διατυπώνεται μία αρχική πρόταση για την εφαρμογή Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων ως ακολούθως:

α) Αστικές Περιοχές

Εφαρμογή ΣΒΑΑ στα έξι (6) αστικά Κέντρα (Δράμα, Καβάλα, Ξάνθη, Κομοτηνή, Αλεξανδρούπολη, Ορεστιάδα), όπως σχετικά προβλέπεται και αναφέρεται στο εγκεκριμένο ΠΧΠ της ΑΜ-Θ.

Πέραν αυτών, προτείνεται να επεκταθεί η δυνατότητα εφαρμογής ΣΒΑΑ σε οικιστικές ενότητες με χαρακτηριστικά λειτουργικών περιοχών με πληθυσμό και κάτω από 50.000 κατοίκους, στο βαθμό που ο ρόλος τους είναι κρίσιμος στο αναπτυξιακό γίνεσθαι στην ΑΜ-Θ.

β) Ορεινές περιοχές

Εφαρμογή ΟΧΕ στην Ευρύτερη ορεινή περιοχή Ροδόπης και Ποταμού Νέστου.

Στην περιοχή αυτή πρέπει να ληφθούν υπόψη οι εν δυνάμει αναπτυξιακοί θύλακες με βάση το ΟΠΒΑΟΡ, δηλ. της Δυτικής Ροδόπης (περιοχές Κ. Νευροκοπίου, Βώλακα, Παρανεστίου, Σταυρούπολης) και της Ανατολικής Ροδόπης (περιοχές Μύκης, Πατίκιου όρους, Αρριανών, Μ. Δερειού) καθώς και των παρανεστίων περιοχών κατάντη των Στενών του Νέστου και μέχρι τις εκβολές αυτού (περιοχές Δήμων Νέστου και Τοπείρου). Κατά την περαιτέρω εξειδίκευση του σχεδίου της ΟΧΕ θα πρέπει επιπρόσθετα να ληφθούν υπόψη τόσο το εν γένει αναπτυξιακό πρότυπο και προτεραιότητες που τίθενται από το ΟΠΒΑΟΡ (όπως εξάλλου τονίζεται στο άρθρο 16 του ΠΧΠ) όσο και οι παρατηρήσεις που διατυπώνονται με την απόφαση (57/2018) του ΔΣ της ΠΕΔ, με την οποία εκφράζεται γνώμη κατά την διαδικασία διαβούλευσης για τη διαμόρφωση ΟΧΕ Ζώνης Ορεινού όγκου Ροδόπης και Νέστου.

γ) Πεδινές περιοχές - Νησιά

- Συνέχιση και ολοκλήρωση της ΟΧΕ τουρισμού-πολιτισμού «Πολιτιστική / Τουριστική Διαδρομή Εγνατίας Οδού», αφού πρώτα εκτιμηθεί απολογιστικά η εξέλιξη της και στη συνέχεια γίνει επικαιροποίησή της στην βάση των προτάσεων των Δήμων και λοιπών Φορέων.
- Εφαρμογή νέας ΟΧΕ στη Παράκτια Ζώνη και τα Νησιά.

Στην περιοχή περιλαμβάνονται η Παράκτια Ζώνη της Περιφέρειας από τα Δυτικά της Καβάλας μέχρι τον Έβρο Ποταμό και τα νησιά Σαμοθράκη και Θάσο με το θαλάσσιο μέτωπο που αποτελεί τμήμα του Βορείου Θαλάσσιου Άξονα ανάπτυξης της χώρας. Επισημαίνεται η πολυπλοκότητα του εγχειρήματος καθότι η περιοχή περιλαμβάνει το σύνολο των παράκτιων υδροτόπων αλλά και των θαλάσσιων περιοχών προστασίας.

Σημειώνεται ότι τα ιδιαίτερα και επείγοντα προβλήματα της Σαμοθράκης ενδέχεται να επιβάλλουν τη θέσπιση ξεχωριστής ΟΧΕ για το νησί, στο βαθμό που επιλυθούν ταυτόχρονα με ευέλικτο τρόπο, ζητήματα υποστήριξης του Δήμου για την υλοποίησή της.

Επαναλαμβάνεται ότι οι παραπάνω προτάσεις αποτελούν μία πρώτη προσέγγιση, η δε τελική πρόταση θα διαμορφωθεί στο πλαίσιο του διαλόγου που πρέπει να αναπτυχθεί και των προτεινόμενων, όπως περιγράφονται παρακάτω, διαδικασιών.

Σημαντικές Επισημάνσεις – Προϋποθέσεις για έναν ορθολογικό σχεδιασμό Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων

Για μια όσο το δυνατόν πληρέστερη αξιοποίηση των εργαλείων χωρικών παρεμβάσεων στην κατεύθυνση της ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης στην ΠΑΜ-Θ κατά τη διάρκεια της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027, ζητούμενα θα πρέπει να είναι :

- Η διαπίστωση και τεκμηρίωση σε μεγαλύτερο βάθος του περιφερειακού προβλήματος στην ΑΜ-Θ.
- Η θέσπιση μεθοδολογίας και κριτηρίων για την περαιτέρω ανίχνευση υποπεριοχών με αναπτυξιακές υστερήσεις μέσα στις προτεινόμενες περιοχές, αλλά και τον εντοπισμό πιθανών νέων διαφοροποιημένων περιοχών.
- Η ακριβής οριοθέτηση των περιοχών επί των οποίων θα υλοποιηθούν ολοκληρωμένες χωρικές παρεμβάσεις.

- Η κωδικοποίηση βασικών αναπτυξιακών προτεραιοτήτων σε κάθε περιοχή.
- Η διερεύνηση σκοπιμότητας και αντιστοίχιση του κατάλληλου εργαλείου χωρικής ανάπτυξης με τις προτεινόμενες περιοχές.
- Η ενοποιημένη προσέγγιση και σύντομη αξιολόγηση της συμπληρωματικότητας των παρεμβάσεων που προτείνονται για εφαρμογή μέσω των διαφορετικών εργαλείων χωρικής ανάπτυξης, ώστε να μεγεθύνεται το αναπτυξιακό αποτύπωμα των παρεμβάσεων στην ΑΜ-Θ.
- Η διερεύνηση και ο καθορισμός συστήματος Επιχειρησιακής Διοίκησης και υποστήριξης για κάθε περιοχή που θα υλοποιηθεί ολοκληρωμένη χωρική παρέμβαση.

Είναι γεγονός ότι η σε βάθος απόπειρα απαντήσεων για τα παραπάνω ζητούμενα απαιτεί πολύχρονη μελέτη και έρευνα από πλήθος επιστημόνων με τις κατάλληλες ειδικότητες. Η διαμορφωμένη κατάσταση τόσο από πλευράς χρόνου αλλά και διαδικασιών, **επιβάλλει στη φάση αυτή μια ευέλικτη αντιμετώπιση του όλου σύνθετου εγχειρήματος, η οποία θα βασίζεται κυρίως στην αξιοποίηση των προτάσεων που εμπεριέχονται στο ισχύον Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο της ΑΜ-Θ με την παράλληλη αξιολόγηση υλοποιούμενων χωρικών επενδύσεων (ΟΧΕ, ΒΑΑ). Στη κατεύθυνση αυτή θα πρέπει να αξιοποιηθούν συμπεράσματα και προτάσεις που έχουν διατυπωθεί από πλευράς Τ.Α. κατά τη φάση εκπόνησης ή επικαιροποίησης σχετικών επιχειρησιακών σχεδίων.**

Στο πλαίσιο αυτό **προτείνεται η εκπόνηση εμπειρογνωμοσύνης με αντικείμενο την ακριβή οριοθέτηση περιοχών παρέμβασης κατάλληλων για την εφαρμογή χωρικών στρατηγικών στην οποία θα περιλαμβάνεται ευσύνοπτο κείμενο τεκμηρίωσης και γενικών κατευθύνσεων για κάθε μία εξ αυτών, με αντιστοίχιση, όπου χρειασθεί, των κατάλληλων εργαλείων (ΟΧΕ, ΤΑΠΤΟΚ) για κάθε μια περιοχή.**

Ειδικότερα η εμπειρογνωμοσύνη θα περιλαμβάνει επιπλέον για κάθε υποπεριοχή μέσα στις προτεινόμενες περιοχές ως γενική κατεύθυνση το μείγμα των προτεραιοτήτων καθώς και την ένταση του ενδιαφέροντος που οι Φορείς πρέπει να αποτυπώσουν σε παρεμβάσεις.

Για τις περιοχές ΤΑΠΤΟΚ που παρεμβάσεις γίνονται μέσω της προσέγγισης Leader, θα λάβει υπόψη, σε γενικό επίπεδο συνεκτίμησης, τις προτεραιότητες που θέτουν οι θεσμοθετημένοι Φορείς (Ομάδες Τοπικής Δράσης, Υπουργεία κ.λ.π.), όπως διατυπώνονται σε υπάρχοντα κείμενα, χωρίς να υπεισέλθει σε άλλα ζητήματα (οριοθέτηση περιοχών, επιμέρους Στρατηγικές κ.λπ.)

Για ΟΧΕ στο πλαίσιο της ΒΑΑ η εμπειρογνωμοσύνη θα περιλάβει γενικές κατευθύνσεις με τον προσδιορισμό των αστικών κέντρων και οικιστικών ενοτήτων που μπορούν να αναλάβουν την εφαρμογή στρατηγικών. Η υλοποίηση του σταδίου αυτού θα βασισθεί σε υπάρχοντα στοιχεία και θα ολοκληρωθεί λαμβάνοντας υπόψη τις προτάσεις των Δήμων που θα προκύψουν μέσω συμμετοχικών διαδικασιών.

Η εξαγωγή βασικών συμπερασμάτων στην βάση συνοπτικού ερωτηματολογίου για την εξέλιξη και αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων (ΣΒΑΑ και ΟΧΕ) κατά την περίοδο 2014-2020 είναι επιθυμητή, προκειμένου να αξιοποιηθούν.

Επίσης είναι αναγκαίο να διερευνηθεί και να αποτυπωθεί ως γενική περιγραφή το κατάλληλο σύστημα Επιχειρησιακής Διοίκησης και Υποστήριξης για την υλοποίηση των στρατηγικών. Η ανάληψη από τους ίδιους τους ΟΤΑ της ουσιαστικής διακυβέρνησης με την ενίσχυση τους με

έμφυχο υλικό και τεχνογνωσία όπως αναφέρεται εξάλλου στο Σχέδιο ΕΣΠΑ που κατατέθηκε στην ΕΕ, είναι σοβαρή προϋπόθεση για την επιτυχία του όλου εγχειρήματος.

Για κάθε επιλεγμένη περιοχή θα ακολουθήσει η εκπόνηση στρατηγικής από τους οικείους Δήμους στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των κατευθύνσεων όπως προβλέπεται.

Απαραίτητη προϋπόθεση σε όλες τις φάσεις εξέλιξης είναι η συστηματική συνεργασία ΠΕΔ – Δήμων – Περιφέρειας – ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜ-Θ, ανεξάρτητα με το ποιος Φορέας θα χρηματοδοτήσει την εμπειρογνωμοσύνη.

Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η συσχέτιση της άμβλυνσης του Περιφερειακού προβλήματος στην ΑΜ-Θ με την αξιοποίηση του ΣΠ 5, η συνεκτίμηση των συνολικών προτεινόμενων παρεμβάσεων μέσω διαφορετικών εργαλείων σε σχέση με το συνολικό αναπτυξιακό αποτύπωμα, καθώς και η εφαρμογή ενός ζητούμενου αποτελεσματικού μοντέλου πολιτικής (αστικά κέντρα και ζώνες επιρροής τους) και ενδογενούς ανάπτυξης (Βιώσιμες αναπτυξιακές ενότητες) στην ΑΜ-Θ.

vi. Αναφέρετε εμπόδια / δυσκολίες που τυχόν αντιμετωπίσατε ως δικαιούχος στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας ΑΜΘ 2014-2020 και λειτούργησαν ανασχετικά στην ομαλή και έγκαιρη υλοποίηση έργων/δράσεων του φορέα σας (συμπληρώνεται από φορείς που ήταν δικαιούχοι την προγραμματική περίοδο 2014-2020).

.....
.....
.....
.....

vii. Τα προβλήματα επιλύθηκαν;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

ΜΕΡΙΚΩΣ

viii. Αν τα προβλήματα επιλύθηκαν, αναφέρετε το χρόνο που απαιτήθηκε για την επίλυσή τους και τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίστηκαν.

Χρόνος επίλυσης:

.....

Τρόπος επίλυσης:

.....
.....
.....

- ix. Αναφερθείτε στις αναγκαίες θεσμικές / οργανωτικές ρυθμίσεις, οι οποίες αποτελούν προϋπόθεση για το σχεδιασμό, εφαρμογή και λειτουργία των αναπτυξιακών παρεμβάσεων, κατά τη νέα προγραμματική περίοδο:

Αναπτυξιακός σχεδιασμός και προγραμματισμός – Συμμετοχή της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης στο ΕΣΠΑ και ο ρόλος της ΠΕΔ

- Είναι χαρακτηριστικό ότι η σχέση Κράτους – Περιφερειών – Δήμων σ' ότι αφορά στον αναπτυξιακό προγραμματισμό σε κεντρικό – περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, ρυθμίζεται ακόμα με Νόμο του 1986 (1622/86). Είναι κάτι παραπάνω από προφανές ότι μετά από 35 χρόνια, έχουμε μια διαφορετική αυτοδιοίκηση που πλέον βάσιμα διεκδικεί έναν πολύ πιο ενεργό ρόλο στον αναπτυξιακό προγραμματισμό και επομένως επιτακτικά πλέον ανακύπτει η ανάγκη επικαιροποίησης του θεσμικού πλαισίου.

Έχουν πλέον ωριμάσει οι προϋποθέσεις διεύρυνσης του ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με έμφαση στο σχεδιασμό και την εφαρμογή τομεακών πολιτικών αλλά και στο διατομεακό συντονισμό πολιτικών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Στην κατεύθυνση αυτή, η **θεσμοθέτηση αντιπροσωπευτικών συλλογικών οργάνων περιφερειακής ανάπτυξης (σχεδιασμού – προγραμματισμού)** σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, θα συμβάλλει ουσιαστικά και αποτελεσματικά τόσο στις διαδικασίες του Αναπτυξιακού Προγραμματισμού και Σχεδιασμού, όσο και στην υλοποίηση δημόσιων πολιτικών στα τρία επίπεδα. Κύρια επιδίωξη αναδεικνύεται η **αποτελεσματική εφαρμογή καλά σχεδιασμένων διατομεακών πολιτικών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο εξασφαλίζοντας τη συνέργεια όλων των προγραμμάτων και τη συμπληρωματικότητα των διατιθέμενων σε αυτά πόρων.**

- Έχει ιδιαίτερα τονισθεί η **αναγκαιότητα συμμετοχής της Τοπικής Αυτοδιοίκησης τόσο κατά τον σχεδιασμό, όσο και κατά την υλοποίηση του ΕΣΠΑ.** Η ΚΕΔΕ σε κεντρικό επίπεδο και οι ΠΕΔ με τους Δήμους σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο θα πρέπει να έχουν ενεργό ρόλο.

Η συμμετοχή της ΠΕΔ ΑΜ-Θ κατά τη φάση σχεδιασμού του ΠΕΠ ΑΜ-Θ 2014-2020 απέδωσε σημαντικά οφέλη για τους Δήμους της Περιφέρειάς μας. Σημαντικό ρόλο προς την κατεύθυνση αυτή έπαιξε και η λειτουργία της Περιφερειακής Επιτροπής Αναπτυξιακού Σχεδιασμού (ΠΕΑΣ) της ΑΜ-Θ, από τις ελάχιστες, αν όχι η μοναδική, που λειτούργησαν στη χώρα. Η εφαρμογή Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (Ο.Χ.Ε.), η συμμετοχή της Τ.Α. στο μεγαλύτερο μέρος των προβλεπόμενων Μέτρων του Προγράμματος και με υψηλό ποσοστό συμμετοχής, αποτελούν μερικά μόνον θετικά παραδείγματα από τη διαδικασία αυτή.

Κατά τη νέα προγραμματική περίοδο 2021-2027 διατυπώνεται εξίσου η **ισχυρή βούληση της ΠΕΔ ΑΜ-Θ για ουσιαστική συμμετοχή στις διαδικασίες σχεδιασμού του Περιφερειακού Προγράμματος** επιδιώκοντας παράλληλα **αναβαθμισμένο – ουσιαστικό ρόλο και κατά τις φάσεις εξειδίκευσης και αναθεώρησης** αυτού. Τονίζεται ιδιαίτερα η **ανάγκη ουσιαστικοποίησης της λειτουργίας της Επιτροπής παρακολούθησης** του Προγράμματος και η **αναβάθμιση της συμμετοχής της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε αυτήν.**

Σχετικά με τις αναγκαίες θεσμικές / οργανωτικές ρυθμίσεις, οι οποίες αποτελούν προϋπόθεση για το σχεδιασμό, εφαρμογή και λειτουργία των αναπτυξιακών παρεμβάσεων, κατά τη νέα προγραμματική περίοδο, συνεκτιμώντας και τις κατά καιρούς διαπιστώσεις – προτάσεις των φορέων

της ΤΑ, επισημαίνονται ιδιαίτερα ανά υποενότητα, τα ακόλουθα:

α) Σχεδιασμός:

- ✓ Σύσταση και λειτουργία μίας κοινής δομής ΠΕΔ και ΠΑΜ-Θ (Δ/σης Προγραμματισμού Περιφέρειας και Διαχειριστικής) με αντικείμενο το συνολικό αναπτυξιακό προγραμματισμό και την διερεύνηση της συμπληρωματικότητας χρηματοδότησής του από το σύνολο των διαθέσιμων χρηματοδοτικών μέσων.
- ✓ Αποδοχή και εφαρμογή ως κύριας διαδικασίας σχεδιασμού – προγραμματισμού της bottom-up (από τα κάτω προς τα πάνω) διαδικασίας, με την ευρύτερη δυνατή συμμετοχή ενδιαφερομένων και τελικών δικαιούχων και πραγματοποίηση ουσιαστικών διαδικασιών διαβούλευσης.
- ✓ Αμεσότερη Εμπλοκή των ΟΤΑ Α' βαθμού στο σχεδιασμό και αναθεώρηση των Προγραμμάτων αλλά και διενέργεια προπαρασκευαστικών συναντήσεων συνεργασίας και κατά τη φάση εξειδίκευσης αυτών.
- ✓ Εξασφάλιση συνέργειας και συμπληρωματικότητας στον σχεδιασμό με τα υπόλοιπα χρηματοδοτικά μέσα, όσον αφορά το χρονοπρογραμματισμό και την αλληλοεπικάλυψη του αντικειμένου των προσκλήσεων.
- ✓ Ανάγκη για κατανομή σημαντικού ποσού χρηματοδότησης στον ΣΠ 5 προκειμένου να καταστεί δυνατή η υλοποίηση των αναγκαίων ολοκληρωμένων χωρικών παρεμβάσεων και να εξυπηρετηθούν οι επιδιώξεις του συγκεκριμένου Στόχου Πολιτικής.
- ✓ Ανάγκη επαρκέστερης στελέχωσης των οργανικών μονάδων Προγραμματισμού των Δήμων και ανάδειξης του ρόλου τους στον αναπτυξιακό σχεδιασμό του κάθε φορέα.
- ✓ Λειτουργία αποκεντρωμένης υπηρεσίας της ΜΟΔ για την υποστήριξη αδύναμων νησιωτικών – ορεινών Δήμων/δικαιούχων.

β) Εφαρμογή / υλοποίηση:

- ✓ Επαρκής στελέχωση των κρίσιμων υπηρεσιών των ΟΤΑ με προσωπικό και υποστήριξη αυτού με διαρκή ενημέρωση – εκπαίδευση, από πόρους της Τεχνικής Βοήθειας διαμέσου της ΠΕΔ.
- ✓ Ενίσχυση του προσωπικού των διαχειριστικών αρχών των προγραμμάτων ώστε να υπάρχει πιο άμεση παρακολούθηση και συμμετοχή των χειριστών κατά την υλοποίηση των έργων.
- ✓ Τακτικότεροι έλεγχοι και στενότερη συνεργασία μεταξύ Δικαιούχων και Διαχειριστικών Αρχών, ώστε να αποφεύγονται εν τη γενέσει τους λάθη και αστοχίες, που μπορούν να επιφέρουν στο τέλος μεγάλους καταλογισμούς και προβλήματα στην υλοποίηση των έργων.
- ✓ Βελτίωση – απλοποίηση του νομοθετικού πλαισίου υλοποίησης δημόσιων έργων και απελευθέρωση του προσωπικού που υλοποιεί (σχεδιασμός, επίβλεψη κλπ) από παράλληλα καθήκοντα (συμμετοχή σε επιτροπές διαγωνισμών άλλων φορέων του Δημοσίου).
- ✓ Προτεραιοποίηση των αιτήσεων αδειοδότησης από δημόσιες αρχές για συγχρηματοδοτούμενες παρεμβάσεις.

γ) Λειτουργία

- ✓ Δημιουργία και εγκατάσταση μηχανισμού διακυβέρνησης των ΟΧΕ-ΣΒΑΑ - Διεύρυνση της συμμετοχής των τοπικών φορέων και του πληθυσμού στη διαμόρφωση και υλοποίηση των σχεδίων δράσης των ολοκληρωμένων παρεμβάσεων.

- ✓ Ψηφιοποίηση και τυποποίηση όλων των απαραίτητων εγγράφων και διαδικασιών μέσω ενός βελτιωμένου ηλεκτρονικού συστήματος. Επίσης ανάλογα με το είδος της πράξης να υπάρχουν αναλυτικά υποδείγματα για την συμπλήρωση των ζητούμενων πεδίων.
- ✓ Αυτοματοποίηση όλων των λειτουργιών οικονομικής παρακολούθησης των έργων (είναι εφικτή μετά την ηλεκτρονική τιμολόγηση και τις πληρωμές μέσω ε-πδε).
- ✓ Θεσμοθέτηση ανταλλαγής καλών πρακτικών μεταξύ των Διαχειριστικών Αρχών σε πανελλήνιο επίπεδο και πρόσβαση σε αυτή τη διαδικασία των τελικών δικαιούχων, για την ενημέρωση και διάχυση των σχετικών πληροφοριών.
- ✓ Λειτουργία ειδικού ηλεκτρονικού Forum με διάφορες ερωτοαπαντήσεις / προβληματισμούς για την ενιαία και άμεση επίλυση προβλημάτων.
- ✓ Πρόβλεψη χρηματοδότησης για την συνεχή εκπαίδευση του προσωπικού.

x. Αν επιθυμείτε να λαμβάνετε πληροφορίες σχετικά με την εξέλιξη της πορείας σχεδιασμού του Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας ΑΜΘ 2021-2027 παρακαλούμε συμπληρώστε τη διεύθυνση του ηλεκτρονικού σας ταχυδρομείου:

e-mail ΠΕΔ ΑΜ-Θ : info@pedamth.gr